

**ВЫХОДИТЬ ЩОДЕННО ПЕРЕДПОЛУДНЕМ**

Телеф. Редакції: 29-41.  
Друкарні: 29-26.  
—  
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ  
ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІН.  
СТРАЦІ.  
—  
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА  
**20 коп.**

Не так давно появилася була в російській пресі обширна заява діяльності по релігійній справі православної мисловської духовної епархії т. зв. тахишинської церкви. Цю заяву приймали офіційні кола більшовицької влади доволі прихильно. Не було сумніву, що цією такою заявою ознакувала православна тахишинська церква наслід уступки для себе. Та про них з ніякого органу офіційної влади ніколи нічого не доводилося нічого. За те загально відомим був факт взаємного переслідування більшовицьким духовенством тієї церкви аж до появи тієї декларації. Більшовицькі вважали православну патріаршу церкву, точніше її духовенство заважливим контрреволюцій і тому



т безпоміжно переслідували. Проти неї підтримували вони і, за жинку церкву.

На Україні найважливіше переслідували духовенство автокефальної церкви, доки від нього не відійшлися відповідної прихильної декларації про лояльність до влади. Автокефальна церква була, на думку комуністів, осередком і твердинею українського націоналізму, або, як це завжди органи радянської преси, заборолом „летунолюбів“.

Цілковито на боці та відокремлено й далеко від переслідувань стояло дуже довго польське, римо-католицьке духовенство. Воно почувається довший час під комуністичною владою ще найбезпечніше. На Україні не звертали спершу на нього ніякої уваги задля його малочисельності. Протягом останніх двох літ інтересувалася радянська влада і ним у зв'язку з деякими процесами про шпionажу на користь суміжної Польщі. Від тоді змінилася доля того духовенства.

В наслідок того діяло до духовенства до висновку, що воно мусить адекларуватись лояльним до тих, в руках яких нині сила. Харківські „Вісти“ з 4. грудня м. р. приносять заяву польських священників з Поділля, в якій кидають каменем на всю минулу діяльність, відпекаються від польського націоналізму та визнають повну лояльність до радянської влади та її діяльності. Заяву підписали управитель канцелярії польської дієцезії Ксьондз Свідерський, а далі ксьондзи Квасновський, Яновський, С. Галський, Йосюк і Ко-Зець Ададберт.

Наведемо її у важливіших вимках.

„Ми були нині — читаємо у заяві — заручившись на надто політичному шовінізмі. Ми піддалися чарам політичної гри і часто свідомо винувувалися в зв'язку з агентами польської буржуазії й представниками польської буржуазної держави. Частини польського духовенства допомагали шпionажеві, перевозили людей через кордон до Польщі, провадили антирадянську агітацію і т. д. За наявності легального зв'язку з Польщею та Ватиканом частина духовенства нероз користувалася негальними зв'язками за допомогою польських дипломатичних представників. Імперіалістичні тенденції й прагнення капіталістичного Заходу та Польщі, що допорожують в отвертий виступ проти СРСР і що можуть кінцем-кінцем перетворитися в збройний наступ на мирну республіку робітників та селян, чомусь покладають надію на моральну підтримку католицького духовенства“.

„Ми рішуче протестуємо проти того — читаємо далі в заяві — щоби польський уряд та польська буржуазія вважали нас — ксьондзів-полків у СРСР — за своїх агентів і використовували нас для всілякої антирадянської роботи“.

Кінчиться ця заява ось якими висновками лоялізму до радянської влади:

1) Ми, католицьке духовенство Кам'янецької єпархії, стаємо на чесно-лояльний шлях щодо радянської і зобов'язуємося надалі повністю виконувати законодавство, що існують для католицької церкви і виходять з конституції СРСР як цілком для нас прийнятні і зобов'язують не порушувати декретів про відокремлення церкви від держави.

2) Відмовляємося надалі від усієї політики, вважаючи за неприпустимі всякі обмови й провокаційні вихватки та зловмисні інсинуації проти радянської влади з боку духовенства.

3) Як поляки, ми, католицьке духовенство, маємо знайомий і родичів у Польщі. Маючи право на легальне листування з ними, ми в принципі осуджуємо всяку підпільну кореспонденцію і зв'язки з ким би то не було в Польщі.

4) Як оповісники християнської релігії й моралі і маючи повне право, згідно з конституцією СРСР, на вільну релігійну діяльність і проповідування релігії, ми відмовляємося від використання релігії і амвону для антирадянських проповідей для польсько-патріотичної пропаганди й нездорової критики законів та декретів радянської влади з метою підриву її авторитету.

5) Зважаючи на факт відсутності в СРСР католицьких шкіл, визнаємо принцип єдиної трудової школи для всіх без винятку дітей і не будемо заважати дітям здобувати освіту в радянських школах та освітніх організаціях.

6) Категорично засуджуємо імперіалістичні тенденції Заходу і деяких груп Польщі до єдиної в світі держави робітників і селян і рішуче протестуємо проти тенденції імперіалістичної спертися на нас у боротьбі з СРСР.

7) Вважаємо за можливі й потрібні знання з центром католицької церкви — Ватиканом лише легальним шляхом, через Народний Комісаріат Закордонних Справ, що в межах законів СРСР нам гарантується.

8) Вважаємо за потрібне найшвидше складання конкордату з урядом СРСР, на основі взаємної договірності.

9) В усіх питаннях політичного й радянського життя будемо лояльними громадянами щодо СРСР і закликаємо польське населення виконувати так само чесно й невинувато свої громадянські обов'язки перед республікою трудящих СРСР.

Минуло наше щодня радянської влади не зовсім чисте й непорочне. Але, що минуло — загинуло. Минуло — незмінне, його змінити не можна: воно відійшло у вічність. Але перед нами велике майбутнє — в гордім устремлінням до нього — в сучасному. Хай же сучасне, як поріг до майбутнього, вчесь найкращі стосунки польського духовенства до радянської влади. Ставлячи хреста над минулим, ми з вірою дивимося в майбутнє.

При цьому висловлюємо наше гаряче побажання, щоб у будівництві нового кращого життя робітничо-селянська влада подолати всі труднощі на шляху до великих своїх досягнень і вела народи союзу в царство миру, добробуту й культури“.

На маргінесі тієї декларації появилася обширна замітка у всіх харківських органах. В „Комуністі“ з 6. січня читаємо в цій справі ось що: „Хіба в заяві відмовилися вони від своєї претенсії говорити в ім'я не лише Бога, але й в ім'я, бачите поляків, польської культури, що вони її віками тримали в лаптах чорної реакції, нечужаваного шовіністичного туману? — Ні! Вони й сьогодні в своїй заяві натискають на те, що, мовляв, католицизм й націоналізм, польська культура — ніби одне й те саме. Хіба вони відмовляються, нарешті, використовувати амвон по костюлах проти радянської влади? — Ні! Вони і в цій своїй заяві відмовляються, бачите, лише від „нездорової критики радянських законів“. Ця декларація є лише маневром польських ксьондзів, щоби оберегти за собою вплив на маси польського населення“.

Ті маси, на думку радянського публіциста, вже цілковито відпали від костюла й духовенства та цілковито стали на сторону комуністичної влади, що веде справу до правильної національної політики. Висновки автора такі:

„Отже посилюючи культурно-національне будівництво, ведучи його на основі лінгвістичної науки, поширюючи цю науку серед найширших мас трудівників-поляків, ми остаточно закріпимо, широким радянським настрої серед цього населення і з корінням вирвемо всі ті отруйні гнізда контрреволюції, що вони концентрувалися на колючих костюлах, навколо тих, хто по цих

костюлах казали філіями в ім'я Бога та на користь буржуазії й на поневолення трудящих мас. Цю-ж польську мімікрію треба рішуче виводити на свіжу воду, щоб кожен розумів уявляє зміст цього польського маневру, спрямованого на те, щоб і надалі обдурювати трудящі маси поляків“.

Величезний вибір **НОВОСТЕЙ** на **КАРНАВАЛ** поруче **Олександр ФІЛІ**  
**АНТІН УВЕР**  
Львів — вул. Галицька 10.  
Філі в Тернополі, Дрогобичі, Стрию.

## Повітовий Народний Зїзд у Рожнітові.

Для 20. 12. 1927 р. відбувся в Рожнітові Повітовий Народний Зїзд Українського Національно-Демократичного Об'єднання. На зборі явилися представники майже всіх сіл судового повіту Рожнітв'я (около 65 осіб). Збори отворив д-р Роман Курбас, до президії покликав о. Йосифа Логинського, на секретаря п. Василя Білаша, урядовця Повіт. Союзу Кооператив у Рожнітові. Потім о. Логинський короткими словами внісши присутнім цілу зборів і уділив голосу д-ру Романові Курбасові, котрий в одностороннім рефераті об'яснив всесторонньо наше політичне положення й виборчу ординацію і перестерігав перед розбиванням одностороннього фронту, а чого можуть скористати наші противники. В дискусії забирали голос: о. Йосиф Логинський, котрий внісши між Національним Об'єднанням й сільським, далі о. Патрило, Калішук з Дуби, Скрипка з Перегітська, Дмитрів з Шави, який вказував на незначність віт для освітлення широких селянських мас, п. Волошиневич з Рожнітова та о. Соловій, котрі запитували стримані словами кирилу роботу УНС-а. Всі бесідники заважали до одностороннього фронту під прапором УНС-а. Вибрав Повітовий Народний Комітет, до якого увійшли: д-р Роман Курбас як голова, о. Йосиф Логинський, о. Петро Патрило, п. Федор Голубовський, Андрій Вачкур, Михайло Ліщинський, Михайло Ткач, Петро Волошиневич як члени. о. Йосиф Логинський закінчив Повітовий Народний Зїзд гарячою промовою, закликаючи всіх присутніх до сильної організації, щоби наша любов була певна.

М. ВОЗНЯК.

## Іван Белей в зносінах із Олександром Кониським.

Головним помічником першого фактичного редактора „Діла“ Володимира Барвінського й описав довголітнім його фактичним редактором був Іван Белей. В рр. 1881—1882 він редагував місячник „Світ“. Одною з заслуг згаданого місячника було те, що тут перший раз зійшлися на ґрунті поступових ідей наддніпрянці й наддніпряниці. З останніх співробітниками тут Михайло Драгоманов, Хведір Бовк, Олександр Кониський, Іван Нечуй-Левицький, Василь Мова, Борис Іринченко й інші. В зв'язках редактора „Світу“ з своїми співробітниками й треба шукати початку зносінах Івана Белея з Олександром Кониським.

Кониський був дуже пильним співробітником „Світу“. Під різними псевдонімами, криптонімами й ініціалами він містив тут і поезії й оповідання (Антін Калина, Із життя хуторян в Полтавщині, І ми — люди) й листи (Листи з дороги, Листи про Ірландію) й „Відчити з історії русько-українського письменства XIX. віку“ й свою автобіографію, очевидно подану тут як життєпис письменника від редакції. Белей удався до Кониського за всякими потрібними йому літературними матеріалами, фотографіями, книгами то-що, а Кониський і відображав роллю посередника між редакцією „Світу“ й наддніпрянцями й передовсім пильнував, щоб як найбільше його писань знайшло місце в „Світі“. От в одному листі він запинає охоту виготовити деякі розвідки з гігієни й психіатрії, якщо вони були бажані для редакції. Пересилаючи по виході 9 ч. „Світу“ замість белетристики перший лист про Ірландію, він підкреслював у листі до Белея, що в листі про Ірландію цікавіше для читачів „Світу“ „від італійської белетристики домігались дотепно про найбільшій кутку землі, де вже почалась

литься кров за право чоловіка не вмірати з голуду“.

В листі з 20. грудня 1881 р. до Белея радив Кониський „попробувати обернутись до графа Ігнат'єва просячи, чи не дозволить би він випускати Вашу часопись в Росію? Мені здається, — писав Кониський, — що тепер він певне згодиться на це. А нуте попитайте талану тим шляхом, яким і Барвінський добув дозволене на своє „Діло“. Найближчого дня дякував Кониський Белеєві „за список галицьких часописей“, яким він покористувався, далі висловляв жалі із приводу поганого стану фінансового боку „Світу“, повідомляв, що попереднього дня вислав альманах „Луна“, Рад був прихати до Львова на Шевченкові роковини, „щоб хоч раз в житті почути рідне слово на вільному полі громадського публічного життя. Знаю, — писав він, — що і у вас воля злиденна, та все-ж не те, що в нас. Тут і порівняне не можливе! У вас все таки єсть політичне життя, є боротьба, а в нас окрім широкої тюрми нічогісенько“. Тут і зазначував, що потімки дивуватимуться, як їх предки, живучи в такому багні, не зійшли з розуму й не подумалися.

Критична замітка в „Ділі“ про альманах Кониського „Луна“ заболіла його. В листі з 22. (10.) березня 1882 р. нарікав він, що його „з одного боку акусила скажена собака Цихо“, а з другого пав Барвінський своїм „Ділом“ — додав гарту. Критику його про „Луну“ — писав Кониський — я прочитав тільки 18. лютого: вона мене дуже образила раз своєю брехнею, а вдруге тим, що якраз зробила послугу „Кієвлянини“ і наробила мені чимало бешкету. У нас знімає чужих псевдонімів без волі самих авторів вважається усіми честними людьми яко діло дуже-дуже погане; і хіба такі Барвінський сього не знав? Хіба літературні звичаї не скрізь однакові? Добре знаю, що в Франції і в Росії однакові“. Кониський цікавився, хто був автором згаданого „поліцейської критики“.

З початком квітня (22. III. ст. ст.) переслав Кониський для „Світу“ очевидно нарис „Із життя

хуторян в Полтавщині“, бо до нього могли відноситися такі слова в листі: „От і тепер тільки й спромігся на коротенький листик, в котрому в формі оповідання переказую факти з соціального життя полтавських хуторян“. А п'ять днів пізніше, пересилаючи початок статті „Війна кн. Бісмарка з соціалістами“, питав ради Белея, чи писати далі, чи ні. Не одержавши відповіді, писав у тій самій справі вдруге при кінці квітня.

Не дотягнувши до кінця другого річниця, „Світ“ закінчив життя. Тимчасом у Белея залишилися ще деякі писання Кониського. Саме про них згадав Кониський у листі з 22. (10.) лютого 1883 р. до когось з керманців „Діла“, правдоподібно до Дам'яна Гладилевича, ось як: „У доб Белея єсть дещо з моєї белетристичної праці. Гадаю собі, що його часопись мабуть скінчилась, дак певно й ті праці не потрібні. Даю коли забажаєте, візьміть їх і поверніть у Діло, конечно тоді, як не треба їх Белеєві“. Кониський радів, що „Діло“ не впадо по смерті Володимира Барвінського, й писав із цього приводу таке: „Якою-б тяжкою утратою не була задля нас смерть Барвінського, але мусимо гуртом дбати про те, щоб вона не стала шкодливою задля „Діла“. Прочитавши всім чисел „Діла“ за рік 83, я втішився, бачачи, що Діло не впаде і що воно подає з себе надію на те, що певно воно трохи-потроху підніматиметься до висших соціальних і економічних поглядів“. Він ставив і собі обов'язком заохочувати „Діло“, чим зможе та здуває, посилав на перший раз два кусники з „Етнографії Славянщини“ й питав інформації, чи писати далі та чого найбільше „Діло“ треба. Не брався писати про економічні й політичні російські речі, бо вони „написані правдиво пошкодили-б Діло в Росії“, а його рада була така, щоб „Діло“ вестя так, „щоб в Росію не заборонили його“. Писав також гадку попробувати „потроху, приміром один фелетон на тиждень — друкувати фонетикою. Може-б потроху люди припили до неї: а то ота етимологія — якось з душі верне“.

(Володимир Белей)



# Хто винен?

ЧОМУ НЕМА УКРАЇНСЬКОГО БЛЮКУ.

На кожній нараді, на кожному візиту українського громадянства чути один закликання, одну вимогу до тих, що стоять на чолі політики українського народу: утворити спільний фронт при виборах! Ідуть знову збитою дорогою, бо інакше при виборах програємо на візиту ворогам нашим! Забудьте на хвилину на партійні ворожнечі, забудьте, що ви члени різних партій і пригадайте собі, що ви в першу чергу українці, діти народу, проти якого спрягаються всі вороги, щоб тільки його ослабити. Тільки єдність може нас врятувати перед апроганою.

Такі думки висказують всі ті, що їх не запаморочила ще класова чи інтернаціональна дурійка. Всі чесні українці були і є за спільним українським фронтом, за повною єдністю.

Провід Українського Національно-Демократичного Об'єднання стояв і стоїть на тому самому становищі. Вибори це боротьба. Отсе перший раз по війні український нарід, що опинився під Польщею, стає до боротьби з виборчою картою в руці. Вибори мають довести, яка сила в українського народу та яка в нього думка. Вибори це свого рода плебісцит. Але не міжпартійний а міжнаціональний. Вибори докажуть, хто господар на наших землях.

Тому ще перед розписанням виборів провід Українського Національно-Демократичного Об'єднання звернувся до всіх українських національних партій з закликом створення одного українського блоку, зєдинення всіх українських національних партій в один міцний кулак. Вже 12-го листопада Центральный Комітет УНД Об'єднання ухвалив резолюцію такого змісту:

„Центральний Комітет УНДО постановляє йти до виборів під гаслом спільного виборчого блоку українських національних угруповань і дати від себе ініціативу до створення такого внутрішнього національного блоку. Виконання цієї постанови у прискішеному ході доручає Центральный Комітет Президію Партії“.

Вслід за тим Президія УНДО звернулася письменно до Соціалістично-Радикальної партії, до Селянського Союзу та до видних діячів буржуазної Соціально-Демократичної Партії з пропозицією створення виборчого блоку. Що зазив Проводу УНДО не був лукавством, але виходив з найглибшого почуття історичної відповідальності, про це свідчать численні статті, поміщені у нашій пресі (гляди „Діло“, „Новий Час“, „Свобода“, „Український Голос“, „Українська Громада“, „Нарід“), присвячені створенню єдиного українського фронту. В світлі резолюції Центрального Комітету і статтей у нашій пресі становище УНДО ясне: єдинопартійний український фронт за всяку ціну!

А однак єдинопартійного українського національного фронту при виборах не буде. У верхніх не діяло до об'єднання. Коли польські партії — партії державної нації від найлівіших до найправіших шукають спільної мови і намагаються створити один польський блок, щоб спільно протиставитися українцям, в тому самому часі українські партії підуть окремо, будуть жертися між собою на візиту нашим ворогам.

Але цей злочин не паде на Об'єднання. Відповідальність за розбиття українського народу нехай несуть на себе в першу чергу Со-

ціалісти-Радикали. Вони інтерес партії поставили вище інтересу народу, вони стали руйнівками і як таких народ їх осудить.

Радикальні провідники намагаються скинути з себе відповідальність за руйну. Вони хочуть її перекинути на нас, мовляв УНДО винне в тому, що не має українського блоку, бо УНДО... запродалося жидам. Тому нехай вся правда випливе наверх. Нехай з документів загала українського народу переконається, хто руйнівник. Нехай довідається, з яким самовідреченням вело переговори УНДО, не перериваючи їх, хоча становище Радикальної Партії часто виходило поза межі найзвичайнішої приличності і серйозності. Нехай і низи Радикальної Партії довідаються, що їхні провідники їх ошукали. Бо примушені низами вони справді вели переговори, але зразу вели їх так, щоб з них нічого не вийшло.

## ДОКУМЕНТИ ПЕРЕГОВОРІВ З СОЦІАЛІСТАМИ-РАДИКАЛАМИ.

Дня 13-го листопада м. р. у відповідь на нашого листа, Секретаріят Соціалістично-Радикальної Партії визначив час і місце першої розмови. Вона відбулася того самого дня. З рамени УНДО взяв у ній участь голова УНДО Др Дмитро Левицький, з рамени Радикалів п. Михайло Матчак і Остап Коберський. Др Д. Левицький вказав на konieczність поспіху з огляду на переговори в справі блоку з іншими непольськими народами. Представники Радикальної Партії заявили, що зреферують це на своїй партійній Управі. На цьому 1-ша конференція й покінчилася. Замітне при цьому, що голова Радик. Партії Др Лев Бачинський не прийшов на конференцію хоча був тоді у Львові. Делегати Радикальної Партії заявили, що їх голова перешкоджений, бо пішов відвідати доньку...

Довго не приходила відповідь від Радикальної Партії на пропозиції нашого голови. Прийшла вона щойно 24-го листопада, себто в одинадцять днів після першої конференції. В межичасі Провід Українського Національно-Демократичного Об'єднання і Провід Соціально-Радикальної Партії вели у Варшаві переговори в справі блоку з непольськими народами. Національне Об'єднання намагалося створити блок всіх непольських народів включно з соціалістичними партіями, за виключенням тих жидів, що ведуть антиукраїнську політику (сіоністи Райха в Східній Галичині). Знов Соціалісти-Радикали намагалися створити блок непольських народів тільки з соціалістичних партій. Отже змагання обох партій перехрещувалися. Скінчилося тим, що УНДОб'єднанню вдалося створити блок непольських народів, а Радикалам ні. Бо соціалістичні угруповання інших народів (Білорусинів і Литовців) вступили до блоку створеного УНДОб'єднанням, німецькі соціалісти спершу рівнож приступили до блоку, щоб згодом перейти в обійми польської партії соціалістичної, а жидівські соціалісти (Бунд) зробили тихий пакт з ППС.

Як бачимо, обі українські партії і Українське Національно-Демократичне Об'єднання і Соціалістично-Радикали уважали за вказане і конечно створити блок непольських народів з тою тільки різницею, що УНДО творило його з становища національного, а Соціалістично-Радикали з класового.

Дня 24-го листопада ми одержали від Секретаріату Соц. Рад. Партії письмо слідуючого змісту:

Дня 24. XI. 27.  
Ч. 1274/27

До  
Центрального Комітету  
Українського Національно-Демократичного Об'єднання  
у Львові.

Нав'язуючи до пропозиції Вп. п. голови Ц. К. УНДО в справі виборчого блоку з УСРП, Головний Секретаріят має за шану просити Президію Ц. К. УНДО о відповідь на нище наведені питання, аби справа виборчого блоку, пропонуваного УНДО, могла мати на найближчій Головній Управі вичерпуюче освітлення:

Чи Ц. К. УНДО є рішенням перевести такі кроки, які свідчилиби, що УНДО стає на виразну позицію (нецензурна, тому пропускаємо — прим. Ред.)? Якщо так, то чи Ц. К. УНДО є готове перед усіма переговорами про платформу евентуального виборчого блоку:

а) усунути від усякого впливу в політичному житті і від кандидування всі ті особи, які чимнебудь виявили нахил до угодовства з сучасним (...) станом (...) та до „співжиття“ з пануючими класами й пануючою нацією в теперішню пору поневолення українського народу?

б) виключити від кандидування особи, які okazують свої симпатії соціалістичній і культурній реакції та монархізму?

в) перед приступленням до ближих переговорів предложити У. С. Р. Партії список своїх кандидатів, з метою перевірки складу осіб в змислі т. 1) і 2).

г) зирвати задля українського блоку виборчий блок з жидівською й німецькою буржуазією.

г) зобов'язати своїх кандидатів в разі їх обрання, аби зложили відповідну .....(нецензурна — пр. Ред.).

З належною пошаною  
За

Головний Секретаріят  
Української Соціалістично-Радикальної Партії  
у Львові.

Остап Коберський влр.  
Член Головного Секретаріату.

Осип Навроцький влр.  
головний секретар.

Вже з того першого письма для нас стало ясним, що львівські радикальні політики не хочуть блоку. Бо писати в такому стилі і ставити такі вимоги до другої зовсім незалежної партії може мати тільки одну мету: спровокувати другу партію, щоб вона переговори перервала. І серед нас справді були голоси, щоб переговори уважати покінченими. Але побідив погляд, що без огляду на форму і інтенції Радикального Секретаріату ми мусимо вичерпати всі можливості, що довели би до консолідації українського національного табору. Проте вислали відповідь слідуючого змісту:

25. листопада 1927. р.

До Головного Секретаріату  
Української Соціалістично-Радикальної Партії  
у Львові.

Потверджуючи цим відбір листа Хв. Секретаріату з дня 24. XI. ц. р. ч. 1274/27 маємо честь заявити, що слідує:

З здивуванням стверджуємо, що Ви або не знаєте, або й признали програму Українського Національно-Демократичного Об'єднання та ухвалили Народнього З'їзду з 19-го і 20-го листопада 1928. р. Наша програма і ухвали Народнього З'їзду

були друковані. Вони напевно Вам відомі. На всякий випадок залучаємо Вам один примірник наших ухвал, в якому подана програма та пояснення програми і тактики Нац. Об'єднання. Заспокоюємо Вас: державницький і соборницький моменти в нашій програмі підкреслені, думаємо не слабше чим у Вашій. При цьому сміємо зазначити, що в політичній діяльності придержуємося строго основ нашої програми.

Відносно точок Вашого письма під а, б, в, зазначаємо: якщо ми станемо обопільно мішатися у внутрішній справі партії, в наших розмовах далеко не заїдемо. Бо й ми могли би говорити так само про „угодові ухили“ у Вашій партії. Думаємо, що такі дискусії не принесуть ніякої користі. На сторожі зберігання чистоти програми партій як у Вас так і у нас стоять покликані до того партійні провідники.

Відносно кандидатур, то у нас взагалі про те не було ще мови. Думаємо, що за висунені кандидатури повинні нести відповідальність партійні управи. При тім зазначаємо, що ніяка шануюча себе партія не стане висувати на відповідальні позиції в житті народу людей з надшарпаним іменем. або таких, що легковажили би програму партії та не давали би запоруки, що її в своїй відповідальній діяльності зовні додержуть. Тому нам і на думку не прийшло ставити до Вас якінебудь вимоги відносно кандидатур, які Ви будете висувати, бо вважаємо це Вашою внутрішньою справою. Ви за них будете відповідати перед громадянством. Що до спільного обговорення ліній Ваших і наших кандидатів, то в засаді на це погоджуємося, але щойно по утворенні блоку.

Відносно точки г) Вашого письма заявляємо: скоріше чим наша партія почала Ви переговорювати з непольськими народами в справі утворення виборчого блоку, але ми не робимо Вам з того приводу ніяких закидів й не ставимо ніяких вимог, бо вважаємо це Вашою справою. Далі підкреслюємо, що зирвати нинішній блок непольських народів було би рівнозначним з роботою для Польщі. Бо польські державні круги такий блок вже проголосили протидержавною змовою. Зазначаємо, що німецькі соціалістичні партії увійшли до того блоку, дарма, що Ви домагаєтеся від нас його розбиття саме тому, щоб не йти до виборів з жидівською та німецькою буржуазією.

Відносно точки г): годимося, щоб наші партії цю справу обопільно поладнали згідно з вимогами партійних програм. Таким чином зговорення в тім напрямі було би платформою майбутньої діяльності представництва обох партій на парламентній арені.

Вкінці зазначаємо: на нашу думку внутрішній український блок і блок непольських народів в першу чергу слід трактувати як засіб боротьби з постановами польської виборчої ординації, спрямованими своїм вістрям проти непольських народів.

З належною пошаною

За Секретаріат Українського Національно-Демократичного Об'єднання:

Мих. Струтинський, Вол. Целевич,  
член Секретаріату. Секретар.

Наша відповідь ставить справу ясно. Ніяким чином недопустимо до вмішування в наші внутрішні справи як рівнож не хочемо злізати в душу наших контрагентів.

На наше письмо ми знов не дістали відповіді, хоча приватно ми звертали увагу на konieczність поспіху. Тому дня 1-го грудня вислали ми до радикалів „новий“ письмо такого змісту:



1. грудня 1927. р.

До Головного Секретаріату  
Української Соціалістично-Ради-  
кальної партії

у Львові.

На день 3-го грудня ц. р. скли-  
кана нарада Центрального Коміте-  
ту, а на день 8-го грудня Народний  
Комітет, на яких має бути остаточно  
обговорена справа внутрішнього  
виборчого блоку.

Прохаємо проте подати нам  
найпізніше до п'ятниці дня 2. груд-  
ня ц. р. в полудне Ваше рішення в  
дій справі і еventуальні умовини  
приступлення до блоку.

З правдивою пошаною

За Секретаріат Українського Націо-  
нально-Демократичного Об'єднання:

В. Целевич

головний секретар.

На слідуючий день надійшла  
відповідь від Соціалістично-Ради-  
кальної партії того роду:

До Секретаріату Українського На-  
ціонально-Демократичного Об'єд-  
нання

у Львові.

У відповідь на Ваше письмо з  
дня 1. грудня ц. р. маємо за шану  
відповісти, що Головна Управа  
УСРП на своєму засіданні дня 26.  
листопада ц. р. рішила почати пере-  
говори в справі утворення вибор-  
чого блоку з українськими соці-  
алістичними і демократичними полі-  
тичними групами.

З часописів довідуємося, що  
Ваша партія приступила вже до  
блоку т. зв. національних меншо-  
стей. Перед приступленням до пере-  
говорів в справі українського ви-  
борчого блоку просимо подати  
нам до відома, на яких умовах за-  
ключений той блок та яке його  
відношення до еventуального укра-  
їнського блоку.

Просимо о можливо скору від-  
повідь і остаємо

з належною пошаною

За Головного Секретаря:

Української Соціалістично-Ради-  
кальної партії у Львові

О. Навроцький вл. р.  
головний секретар.

Тому що на 8-го грудня назна-  
чено з'їзд Народного Комітету  
УНДО, для нас було важне до того  
часу вияснити ситуацію. Супроти  
того Центрального Комітет вибрав  
Комісію для переговорів про що  
повідомив Радикальну Партію та  
просив визначити час і місце осо-  
бистої зустрічі. На підставі взаємної  
умови обі Комісії (з рамени УНДО  
д-р Володимир Охримович, ред. Д.  
Палів і ред. М. Струтинський, від  
Соц. Рад. партії д-р М. Стахів і О.  
Коберський) зійшлися дня 7. груд-  
ня на першу конференцію, яка рів-  
ночасно стала і останньою. Перебіг  
цеї конференції освітають найкра-  
ще листи, якими обмінялися партії  
після конференції. Слід при тому  
зазначити, що ставлення справи Ра-  
дикальною Партією і стилізація ли-  
ста мають на меті одно: доказати  
будьто би УНДО було винне у тому,  
що до блоку не дійшло.

До Головного Секретаріату  
Українського Національно-Демо-  
кратичного Об'єднання у Львові.

На інформаційній конференції, що  
айнула на Ваше запрошення дня  
7. ц. м. подали намі представники  
Вашим делегатам засадничу плат-  
форму і передумову Головної Уп-  
рави УСРП, від сповнення котрих ро-  
бить Головна Управа належними всі-  
м переговорам з Вами в справі утво-  
рення українського виборчого бло-  
ку, аложеного з українських соці-  
алістичних і демократичних груп.

Ця платформа і передумови, по-  
дає нашими делегатами, є слідуючі:

1) Платформа нецензурна, тому  
пропускаємо. — Пр. Ред.)

2) УНДО зобов'язується з гори  
виключити від кандидатування всі ці  
особи, які своєю громадською діяль-  
ністю суперечать цій основній плат-  
формі, а зокрема тих людей, котрі  
своїми публічними виступами ра-  
зом з представниками польського  
правительства чи його адміністрації,  
виявили злочинність супроти поль-  
ського правительства, згідно своє  
погодження з сучасним правно-дер-  
жавним станом, як на примір: через  
участь у повієвських равах, „кавах”  
і чах, через гостеприємні привіти  
польських міністрів на українських  
землях, через участь у сполучних до-  
помогах комітетах, через привіти  
президентові Польщі і т. п.

3) УНДО виключить з гори від  
кандидатування ті особи, які маркан-  
тно заперечували взяті на себе гро-  
мадські обов'язки.

4) Зі свого боку УСРП не при-  
знає заключеного УНДО-м з декотри-  
ми партіями т. зв. національних мен-  
шин блоку та не приймає до відома  
якхнебудь зобов'язань УНДО супро-  
ти тих партій, а всякі розмови про  
еventуальний блок і закінчення  
його з національними меншинами  
можуть бути ведені лише за спіль-  
ним порозумінням всіх партій, що  
увійдуть в український блок.

5) Виборча агітація кожної пар-  
тії, що увійде до блоку, ведеться  
самостійно.

На представлені повище перед-  
умови відповіли Ваші делегати, що  
УНДО не згодиться на зобов'язання  
виключити з гори від кандидатування  
всякого рода осіб, зазначених в т. 2.,  
а далі, що не погодиться для тво-  
рення українського блоку зривати  
своєї блоку з декотрими парті-  
ями т. зв. національних меншин  
(т. 4.)

Супроти цього Головний Секре-  
таріат УСРП заявляв, що через ста-  
новище УНДО відпадає всяка даль-  
ша підстава для ведення будьяких  
балачок в справі блоку з УНДО-м.

Головний Секретаріат Української  
Соціалістично-Радикальної партії  
у Львові.

Осип Навроцький влр.

член Головного Секретаріату

Д-р М. Стахів влр.

головний секретар.

Щоби баламутство не ширлося  
та щоби в коріні опрокинути неправ-  
ду, ми вислали до Радикальної Пар-  
тії листа слідуючого змісту:

До Головного Секретаріату  
Української Соціалістично-Ради-  
кальної партії у Львові.

У відповіді на письмо Голо-  
вного Секретаріату У. С. Р. П. ч.  
1394/27 з дня 8-го грудня 1927. р. ма-  
ємо за шану відповісти що слідує:

Умови, які поставили Ваші де-  
легати на інформаційній конферен-  
ції є згідні з текстом, поданим у Ва-  
шому письмі. Неправильно є одначе  
подана наша відповідь у Вашому  
листі на точки, що до яких не дій-  
шло до порозуміння. Щоби бала-  
мутство не ширлося, дозволяємо  
собі представити на письмі нашу ав-  
тентичну відповідь.

Щодо точки другої.

Наша відповідь не звучала, будь-  
тоби У. Н. Д. О. не годилося виклю-  
чити від кандидатування всякого рода  
особи зазначені в точці 2, але, що:  
У. Н. Д. О. стоїть на становищі і ні-  
коли від нього не відступити, що  
ствердження, зго може бути кан-  
дидатом, належить виключно до  
даної партії. Недопускаємим є, що-  
би одна партія вмішувалася в спра-  
ви другої.

Відповідь дана на точку першу,  
а саме, що платформа сформулована  
в тій точці і є нашою платформою —  
для контрагента мусить вистарчати,  
якщо він справу платформи взагалі  
трактує поважно.

Відносно-ж того, хто з партії дає  
гварантію додержання платформи,  
а хто її не дає, про це невідклично  
рішає і за це перебирає повну від-  
повідальність Управа Партії, а ніхто  
другий. Зазначаємо мимоходом, що  
визначені в точці 2-й категорії осіб  
далеко не вичерпують всіх винків.  
Бо можливі є і такі особи, що виправ-  
ді не були на равах, що не винолю-  
шували привітів і т. д., але тільки  
тому, що до цього не мали нагоди.  
Цей зайвий доказ на те, що про ви-  
ключення від кандидатування може  
рішати тільки Управа Партії і ніхто  
інший.

Що до слідуючої точки, в якій  
не дійшло до порозуміння, а це в  
справі зривання блоку з деякими  
партіями національних меншостей  
заявляємо:

У. Н. Д. О. заклучило виборчий  
блок з прочими непольськими на-  
родами, які заселяють Польщу, а  
саме: Білорусинами, Німцями, Жи-  
дами з півні-західних земель і кон-  
гресівки і Литовцями в своєму  
власному імені і ніяких зобов'язань,  
крім технічних на себе не переби-  
рало. Що створення такого блоку  
було з національного становища пра-  
вильним, на це вказує становище  
польського уряду, преси і публічної  
опінії та погрози терору супроти  
творців блоку. Зривати блок з де-  
якими партіями, рівналосяби зриван-  
ню цілого блоку. А супроти стано-  
вища польського уряду представле-  
ного повище, зривання блоку ува-  
жалося втечею перед польськими  
погрозами.

Супроти того уважаємо, що не-  
має ніяких дійсних перепон для ство-  
рення блоку між У. Н. Д. О. і У. С. Р. П.

Якщо до такого блоку не дійде  
і підчас виборів замість консоліда-  
ції національних сил, розгориться  
боротьба і між тими двома парті-  
ями, відповідальність за це впаде ви-  
ключно на У. С. Р. П., а ніколи на  
У. Н. Д. О.

З належною пошаною

За Головного Секретаріату Україн-  
ського Національно-Демократично-  
го Об'єднання.

Дмитро Палів

член Головного Секретаріату.

В. Целевич,

головний секретар.

Письма ці говорять самі за себе  
і до них хіба не треба нічого дода-  
вати. Вимог поставлених Радикаль-  
ною Партією не могла би прийняти  
ні яка шануюча себе партія. Бо при-  
няття вимог, що Радикальна Партія  
має рішати хто з УНДО може бути  
послом а хто ні, рівналосяби повній  
капітуляції УНДО перед Радикаль-  
ною Партією.

Щоби однак вичерпати всі за-  
соби і таки довести до національного  
блоку, голова Української Націо-  
нально-Демократичного Об'єднання  
Д-р Дмитро Левицький звернувся до  
голови Соціалістично-Радикальної  
Партії, (що перебував в Станисла-  
вові) д-ра Льва Бачинського з при-  
ватним листом такого змісту:

Львів, дня 14-го грудня 1927. р.

Високоповажаний Пане Голово!

Як Вам певно відомо, Секрета-  
ріат Української Соціалістично-Ра-  
дикальної партії в переговорах о  
заклучення блоку з Українським  
Національно-Демократичним Об'єд-  
нанням поставив домагання, яких  
наші делегати не могли прийняти.  
Прийняття тих домагань було би рів-  
нозначним з цілковитою утратою на-  
шої партійної самостійності і від-  
дання себе під диктат Української  
Соціалістично-Радикальної партії.  
Ваш Секретаріат доіс нам, що він

уважає переговори негатино по-  
кінченими.

Мушу ствердити, що зривання  
переговорів зі сторони Нашого Се-  
кретаріату уважало для нашої за-  
гально-національної справи надзви-  
чайно шкідливим.

Весь нарід мав надію, що ми  
підемо до виборів одиницями націо-  
нальним фронтом, що ми не будемо  
між собою боротися на користь і  
втіху наших ворогів, а станемо од-  
ною лавою до боротьби за україн-  
ський характер наших земель. Я по-  
зволю собі тому ще раз звернути  
Вашу увагу на необхідність націо-  
нального блоку і я особисто кож-  
ної хвилини готов причинитися  
всім, що лежить у моїй спромож-  
ности до об'єднання переговорів

З огляду на це, що час нагадує  
і ми в якнайскоршому часі мусимо  
приступити до виборчої акції, пре-  
хаємо це письмом уважати за паліча

З глибокою пошаною

Д-р Дмитро Левицький.

На цього листа відповідь не  
прийшла. А як зауважимо, ширша  
нарада Соціалістично-Радикальної  
Партії рішила створити блок з  
партією „Праці”. Про моральну вар-  
тість так зв. „Партії Праці” хіба не-  
потрібно говорити. Українське На-  
ціонально-Демократичне Об'єднання  
з самого початку стало на становищі,  
що переговорювати з цією партією  
чужих пам'яників було би для УНДО  
нище чести. А як що Соціалісти-Ра-  
дикали все таки уважають блок з  
цією партією для себе можливим, то  
тим-самим вони дискредитують себе  
і мимоволі ставлять себе поза скоб-  
ки українського незалежницького  
табору.

ЧОМУ НЕМА БЛОКУ З СОЦІА-  
ЛІСТАМИ-ДЕМОКРАТАМИ І СЕ-  
ЛЯНСЬКИМ СОЮЗОМ?

Про те, чому не прийшло до бло-  
ку з діячами бувшої Соціал-Демо-  
кратичної партії відповімо коротко:  
бо ті люди не створили партії а й да-  
лі хочуть самопал репрезентувати  
хіба себе самих.

Що до Холмського Селянсько-  
го Союзу, на чолі якого стоїть б.  
посол Павло Васильчук то й з ним  
ми не могли зговоритися. Бо як  
передумову вступлення до блоку  
п. Васильчук Павло видвинув кан-  
дидатуру свого брата, політика  
сумної пам'яті б. посла Антона Ва-  
сильчука.

З тої самої причини з якої нам  
немисливо було би йти в блок на пр-  
з Даниловичем, так само немисливо  
нам на прийняття до блоку п. Антона  
Васильчука. А що Селянський Союз  
здається стоїть більше під впливом  
постороннього п. Антона Васильчука  
чим своєї програми, тому і з тою пар-  
тією нам не може бути в дорозі.

Ось уся правда про дотеперішні  
наші заходи в справі створення у-  
країнського національного блоку.  
Не тому не дійшло до порозуміння  
у верхах, що УНДО ставило до кон-  
трагентів надмірні вимоги, а тому  
тільки, що як виказалось при пере-  
говорах немає других сил, які ста-  
ли би на понадпартійному націо-  
нальному становищі.

У верхах до об'єднання не дій-  
шло. Але це не означає, що об'єднан-  
ня не буде в низах серед україн-  
ських виборчих мас. Ми є глибоко  
переконані і певні того, що всі у-  
країнські виборчі об'єднання будуть  
виборах в одну свідому цілість під  
блакитно-жовтим прапором Укра-  
їнського Національно-Демократич-  
ного Об'єднання. Без огляду на те,  
до якої партії вони до цього часу  
належали.

СЕКЦІЯ ПРОПАГАНДИ УКРАЇНСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНО-ДЕМО-  
КРАТИЧНОГО ОБ'ЄДНАННЯ.



## Вибірчий рух.

Передвиборчі віча Об'єднання в Помор'ях і Західних. — Мандрички д-ра Західного по насліді угоди.

Для 25-го грудня 1927 р. відбулося передвиборче віче в Помор'ях, устроєно для Помор'янщини заходами Повітового Комітету УНДО в Зборіві. На віче прибули голова Повітового Комітету д-р В. Левинський і п. Микола Кузьмич. О год. 4-ій поїзд, заловили вітезники тільки залу в помі Захорова. До президії об'єднанні вибрало місцевого пароха о. Скапенковича. Реферували д-р Володимир Левинський про політичне положення українського народу і становище Національного Об'єднання до виборів, п. Микола Кузьмич про завдання будучого союмоного представництва. В дискусії брали участь: о. Гайдарський з Богутини, п. Іван Валішський з Зборова, д-р Ілько Матух, д-р Микола Стефанівський і ін., які однодушно одобрив політику Національного Об'єднання. Зібрані ухвалили резолюції за масовою участю у виборах і голосуванням на місці, яку поставили Національне Об'єднання.

Т. зв. „Партія Праці“ в Зборіві намагалася скликати на день 1-го січня 1928 р. передвиборче віче до Помор'я. На віче прибув д-р Західний з цілим своїм штабом з Бережан і д-р Малицький зі Зборова, який ще так недавно був правозахисником осадженого Даниловича. Віче не відбулося, бо українські товариства не хотіли відступити для розбивачів національної єдності сали на збори, а крім цього місцеві громадяни заважали, що паки від панів з „Партії Праці“ не потребують і самі знають, на кого голосувати. Покрутившись по Помор'ях і позитивши письмово посом, д-р Західний зі своїм штабом виїхав як невинний.

На польській новий рік відбулося віче Національного Об'єднання в Західних. Успішно сали Народного Дому заповнили битком місцеві селяни і мішани, відомістю й інтелігенцією. Від Повіт. Комітету в Зборіві прибули д-р Володимир Левинський зі Зборова і п. Микола Кузьмич з Остріві. До президії віча вибрало місцевих мішан: п. Гр. Каліновського і п. Миколу Пилгара. Про політичне положення і справу виборів реферували д-р В. Левинський, про становище українських партій в часі виборів і справу виборчих бюрок реферували п. Микола Кузьмич. В дискусії брали участь: о. д-р Ілля з Мліна, о. Сикленкович з Захорова, о. Бутринський, п. Мамар і ін. Всі безсильно одобрювали політику вічів УНДО. Піднесли настрій віча намагалися обидати виступ тутешньої групи партії Сельробу, яка вислала до дискусії свого члена п. Ментуса, що хотів ударомити відбуту віча. Це йому не вдалося. Віче закінчено відспіванням національного гімну.

## Організаційний рух.

Передвиборчі збори у Дрогобичі.

Для 27. грудня 1927 р. відбувся Повітовий Народний Збір у Дрогобичі. Народні почали, зібравши голову Повітового Народного Комітету д-ра Степана Витницького про діяльність тогож Комітету за останні два роки: головну увагу присвятив Повітовий Народний Комітет реорганізації і віднові українських культурних і економічних установ у повіті, в першій мірі „Прогресиві“ і Союзу Кооперативів. Завдання тієї праці весь повіт порозділював на чотири секції: освітній та економічний організаційний (фінансово-кооперативний) та той що з 13 до 52-ох), які стали основою нашої національної сили в повіті. Того ж дня підготовлено аргументи для позитивної організації повіту. Переважно з успіхом вибори до громадських рад при допомозі зорганізованих в кожній громаді виборчих комітетів. На 72 громадах в повіті (з того ж місяця, одна польська) в 61 громадах передано нації націоналістичні листи. В Дрогобичі самим національним Українському Організаційному, який також перебрив своїх кандидатів до місцевої ради. В часі тої виборчої кампанії відбуло 51 передвиборчий віче і всі при участі делегатів Повітового Народного Комітету. Той авт збори привели до відома й ухвалення виборів Повітовому Народному Комітету, представники до вибору нового. Головою вибрало д-ра Степана Витницького, а в склад Повітового Народного Ко-

мітету увійшли пп.: д-р Іван Блаженець, Теодор Ваприк, Іван Зарипський, о. Ігумен Зайчківський, д-р Володимир Ізницький, Олександр Кобляк, Пилипо Кулинич с. Гриня, Антін Максимович, о. Іван Лішійський, о. Петро Меленка, д-р Віктор Палавський, Стефан Сасна, Олександр Сусяк, д-р Володимир Чалеський, Антоній Чубатова й один представник Центрального Комітету УНДО. Після того вголосив д-р Іван Блаженець основний реферат про польську виборчу ординацію, на основі якого аналізували коротка дискусія. В черзі д-р Витницький висловив значення польських парламентарних виборів для наших земель, підкреслюючи, що українське населення, йдучи до польських виборів, виконує український політичний акт в інтересі і для українського народу. Своєю промовою д-р С. Витницький закінчив закликом до створення єдиного національного фронту при виборах. Справу кандидатури до польського союму реферували іменем Повітового Народного Комітету д-р Палавський, який повідомив учасників зборів про рішення Комітету: Повітовий Народний Комітет ухвалив був одноголосно виставити кандидатуру д-ра Степана Витницького, а коли він відмовився, ухвалив рівнож одноголосно кандидатуру д-ра Івана Блаженця, адвоката в Дрогобичі. Після вибору Повітового Виборчого Комітету покінчено збори.

### Повітовий Народний Збір у Перемишлянах.

В понеділок для 2. січня н. р. відбувся в Перемишлянах Повітовий Народний Збір. Прибули делегати всіх громад перемишлянського судового округу. Найчисленніше явилися делегати селяни; священників на вілі було 4-ох. Збір відкрив голова Повітового Комітету Мирон Луцький. До президії вибрано п. Мирона Луцького як представника і п. Михайла Рачкевича, урядового філії „Прогресиві“, як секретаря. В рефераті вказав голова Мирон Луцький на політичну ситуацію перед виборами. Підкреснувши, що Центральний Комітет Національного Об'єднання старався об'єднати під національний отиг усі національні українські партії. Однак аусула Центрального Комітету не увінчалась успіхом, бо як радикали, так і соціальні демократи відкачалися від злуки в єдиної блок при виборах. Після обговорення організаційної справи і справу зорганізування зборів на народний виб. фонд. Д-р Ф. Свістель похвалив найважливіші постанови виборчої ординації, вказав на виборчі речини і вказав, що лише ліста Національного Об'єднання є єдиною національною лістою. Після розвинулася довша дискусія в справі кандидатури. Перебрано також Повітовий Народний Комітет. Рішено, щоб всі учасники збору в своїх громадах доповнювали того, аби в кожній громаді повстав виборчий комітет, який має підготувати виборчу акцію. На тім нараді збору покінчено.

### Відгуки дня.

#### Чому?!...

Чому я не брав участі в київському члені-...  
Такі питання ставили мені товариші і знакоми — від часу як появилася найбільше число „Діла“, яке колисьбудь побачило галицький світ.  
Супроти цього я рішився проголосити публічно ці причини, які не дали мені змоги взяти участі в київському члені.  
Першою причиною було те, що я, правду кажучи, не знав, чи годиться до такого серйозного змісту додавати щось веселого. Малий фейлетон то переш (насам ліпше, часом гірше зменшений), який до кожної справи наставляє. Вачу, наприклад, що в „меню“, яке редакція віднесла своїм читачам, є торти, переказання, лавіканні, джоренні і інші маршманні, а до цього переш — як дехто з кандидатів до політики.  
Друге: Всі, яких статті вложилися на зміст київського члена, все це люди старші, досвідчені. Кожний з них мав в своїх споминках окрему сторінку „Діла“ і може зної до охоту черпати. Мої спомини щодо „Діла“ дуже свідкі і дуже неіскані. Хотіли про них писати мусів би зазначити як не паріжкі то редакторів і як не пенсію, то святкові долатки.  
Третє: Не маю великих аспирацій до життя і успішності. Йкийсь там мандатик, який сам дається дискусії і д-

кайсь там маленький пам'ятничок у Львові. Всеж такі не могу погодитись на те, щоб в київській члені мій фейлетон був так але уміщений, як по буває в античних тислах. Дві-три останні стрічки перенесено до другої половини і читач шукає би надармо за кімцем фейлетону.

Ці три причини відтерли мені перо з руки і не дали писати, хоч як хотілося.

Тринадцять дві сторінки „Діла“! Цеж не дрібниця...

Сорок літ чекала Галицька Русь-Україна, а вікінці України на те, щоб бачити „Діло“ в таким обемі.

Сорок літ...  
Тільки само блукав Мойсей по пустині, ані в гадці не маючи, що ходив у Галичині тільки само зможе виходити шодення, і що після тієї неймовірної екзистенції літ вийде на 32 сторінки...

Уявляю собі страх деяких читачів, коли вони дістануть таку гору паперу. А нуж „Діло“ хочте виходити щодня в такому виді! Аліне погрозувало що збільшить обем!... Що тоді робити?!... Де взяти часу на прочитання!...

Немає страху!...  
Це тільки показник, або краще приклад, як могло б виглядати „Діло“ колиб...

Коліб мало тільки передплатників, окільки не має.

Коліб передплатники так платили, як не платять.

Коліб аловен займали половину тих сторінок, яких не займають.

Коліб часопис був для кожного тим, чим не є.

Тоді певно знайшовся і потрібний матеріал на члені і потрібне число співробітників. Тоді певно і „Відгукі дня“ були б відгуками дня, а не тижнями чи кімшені фейлетоніста.

Покищо нема страху.

Скоусумувавши тринадцять дві сторінки одноголосного шодення, можна буде його травити ще довгі літа, заки прийде повний нахалд.

Може знову аж за сорок літ...

Галактіон Чіпка.

### ПОШИРЕННЯ ВЛАДИ ВОЄВОДІВ.

Варшава, 15. січня 1928.

На днях появилася декрет президента держави про організацію і діяльність праці властей заг. адміністрації. Декрет управильно вимірює адм. принцип в цілій державі, за винятком польського воєводства. Передовсім декрет поширює владу воєводів. Воєвода виконує функції шефа держ. адміністрації, репрезентує уряд і має право жалати виписи від усіх властей, урядів і держ. заведень за винятком військових, наукових і урядових у своєму воєводстві. Воєводи призначені будуть управління в персональних справах державних функціонарів і в разі частинної або заг. мобілізації; тоді воєвода обіймає нач. керівництво цілою держ. адміністрацією. Членів воєводської ради вибирають пов. союми і місць ради. Воєводська рада вибирає трьох членів воєводського відділу, до якого входять крім того два держ. урядові, делеговані міністром за справ і воєвода, як президентів воєводського відділу. Старости діляться на повітових і городських, що урядуватимуть у містах понад 75.000 мешканців. У зв'язі з ним теперішні старости дістануть титул повітових старостів, а директори поліції в Кракові і Львові титул городських старостів. Декрет передбачає можливість створення експертур старостів, що ділять повн. осідком старостів.

### ДАЛЬШІ ВИБ. ЛІСТИ.

Варшава, 15. січня 1928.

До бюро ген. виб. комісаря вилучили: ліста українського нар. союму. Ліста на дістала ч. 6. На том лісті отагав: д-р С. Данилович із Долни і Стоянка. Ліста ч. 7. припала НРР із Малиновським на чолі. Ліста ч. 8. одержав Сельроб із буш. пос. Маликово на чолі. Ліста ч. 9. нема, бо виб. ординація не позволяє взяти цього числа в огляду на можливі непорозуміння з лістою ч. 6. Ч. 10. дістала ліста Хлівського Сторонянства (з преа. Домбським на чолі). Зачувати, що ліста ч. 11. старість одержати „Піст“.

### ЛІСТА МОНАРХІСТІВ.

Варшава, 15. січня 1928.

Монархістична асоціація організує аголосит власну лісту до союму і сенату. На тоді лісти отримувати бувають пос. Цявковський, ген. Рашевський і ад. Родч.

## СВЯЩЕНИКАМ НЕ ВІЛЬНО КАНДИДУВАТИ?

Варшава, 15. січня 1928.

Із Познані поділяють, що до ген. виклику приєднав із Риму проше кардинала Глянда телеграму, яка забороняє всім священникам в Польщі кандидувати до союму і сенату.

„Епоха“ стверджує, що кард. Глянд міг видати заборону кандидувати священникам лише в глянцельсько-познанській дієцезії, якої він є ординарієм, а єпископи відношенні до зах. провінції Польщі. Зараження, що обов'язувало би всі дієцезії в Польщі, мусів би походити від ген. папського секретаріату. Досі такого заарештання не видано, але робиться заходів і тим напрямом. Годиться згадати, що заборона торкається рим. католич. духовенства.

## ПЕРЕД ЛИТ.-ПОЛЬСКИМИ ПЕРЕГОВОРАМИ.

Варшава, 15. січня 1928.

Начальник відділу міжнародних устроїв м-ства закорд. справ А. Тарновський виїхав до Копа, щоб доручити прем. Вальдемарасові ноту польського уряду. Зачувати, що на першу точку польських пропозицій, яка торкається справи кордонів, лит. уряд відповів, що в цій справі не можна переговорювати, бо між Польщею і Литвою нема кордонів, лише демаркаційна лінія. В інших справах (комунікації, пошти, телеграфія) лит. уряд годиться на переговори і годиться на Ригу, як місце тих переговорів.

## ПОЛЬСЬКО-НІМЕЦЬКІ ПЕРЕГОВОРИ БЕЗ УСПІХУ.

Варшава, 15. січня 1928.

В зв'язі з переговорами в справі польсько-німецького торг. трактату, які почалися передуворо, АВС стверджує, що переговори станули на мертвій точці.

## ШЕФ РАЙХСВЕРИ ПОДАВСЯ ДО ДИМІСІЙ.

Берлін, 15. січня 1928.

„8-Ур Абендблат“ подив, що мін. райхсвері Геслер вручив канцлерові Марсгові прохбу в справі димісії.

## НЕ КАНДИДУЮТЬ.

Варшава, 15. січня 1928.

Ген. Вл. Сікорський не признав пред'явленої йому кандидатури центристичної партії (якої пізніше утворили католицький блок) у виб. округах познанських і у Львові. Він бажає призначити лиш у військовості. Превеє виб. 3-ї у дванім союмі проф. Ст. Гізицький не буде кандидатом ані до союму ні до сенату й усеується з політ. життя. Не буде в новім союмі теж Ст. Тутута, який також усувається з парт. життя.

## ЗАЛІЗНИКА КАТАСТРОФА У ЛЬВОВІ.

Львів, 15. січня 1928.

Для 15. січня на год. діврі у Львові залізний поїзд замість на свободний шлях на шлях із 7 вагонами, атомизм заставу й ушкоджені вагони. Із робітників, що тоді були у баракі, помер залізничник Іван Кічка наслідком контузії. Даст відвізати до шпиталю.

## СМЕРТЬ ЛЮДИНИ-МУХИ.

Львів, 15. січня 1928.

У Львові померла внаслідок удару молотком людина-муха. Залишилася на даху, спавши із даху на дах і т. д. В неділю 15. січня аналізуючи пошкодження на даху. Акад. мистецтв. Зібравши багато тисяч глянців, Польський зв'язаний лавікантами мав у повітрі зв'язатися з кавілією. По лінії знав на дах, 2-поверхової каміниці, та тут посюгував на дах і алаз головою на землю. Залізний проєкт, лавікант мистецтв. Полісському тріс черев, стрався мозок, атомизм ноги і вагали потовкля тижню. Помер востером у шпиталі.

## Театри.

„Коопер. Український Театр“ під дирекцією м. Стадника (буд. Північного). Перевеє.

Міський великий театр:

16-го „Донна Оретта“

Початок 7:30 вечора.

Міський „Театр Новин“:

16-го „Кай мене чорт...“

Початок 7:30 вечора.

Кіна.

„Аполло“: „Касанова“.

„Лев“: „Касанова“.

„Павел“: „Очі очима“.

„Фотомонтаж“: „Море“.



# НОВИНКИ.

Свята Кобилянської в Празі.

Високоповажний Пане Редакторе! У Вашому часописі ч. 6, з дня 7. січня 1928 року містився денно із Праги під заголовком: "Хроніка святкування ювілею Ольги Кобилянської українськими установами в Чехословаччині, в якому ні слова не згадало про святкування ювілею О. Кобилянської в українській реф. реальній гімназії в Ржевних біля Праги, хоч гімназія цей ювілей святкувала. Свято не відбулося 28. листопада в Ржевних у помещиках гімназії в присутності всіх учителів та учнів гімназії. Програма свята складалася з таких точок: 1. Виступає директор гімназії Ів. Кобилянський про життя й літературну творчість О. Кобилянської. 2. Декламація вірша О. Олесь "Кобилянської" — учень ІV кл. 3. Хворіноч. 3. Читання окремих уривків з творів О. Кобилянської. 4. Висока хором гімназії виконавська народних пісень. — Іван Кобилянський, заст. директора.

— До історії однієї кар'єри. Писувати нам: В ч. 2 "Правди" з 1878 на сторінці 89, надруковано "двертий лист руских академиків до отця Наумовича, видавця "Науки" — у відповідь на його статтю, змінену в "Науці" під заголовком "Народний Дім", в якій він дуже різко критикував тодішню академічну школу. У згаданій статті сказано м. ін.: "Залишити проте погане діло, котрого ніколи до кінця не доведете, бо все воно розбивається о ставлею зброю нашої патріотизму і ті нерозрвані огнива, якими сполучились молоді руски... Ми знаємо і виростаємо для оборони народу нашого... ми свідомі обов'язків, які нас чекають, ми чуємося бути гідні тої честі і в силі побороти всі перешкоди"... Лист цей підписав м. ін. і Адольф Черв'яковський, знаменитий сьогодні і ретивий польський патріот, відзначений орденом "Польська Ресгіта", президент апеляційного суду, якого політиці маємо до задоволення, що небагато в апеляційнім суді не буде ні одного українця...

— Папа про об'єднання народів. Папа Пії XI видав енцикліку на тему спроб поєднати політичні суперечності інтересів між народами на ґрунті релігійним. Він виступав проти цих спроб, уважавши, що всі ті, які називають себе "християнами" хотять позлатити руку кретином під покривом релігійної віри. Таке об'єднання вийшло би із шкодою для католицької церкви, яка на протязі століть лишилась незмінною і передана пам'яті Христа як справжньої релігії. Люди, що шукають поєднання на якійсь іншій основі, хочуть обвинити та підірвати основні апостольські церкви компромісами. Єдиним способом як позбавити всіх з: — нехай ті, що відступили від католицької церкви знову в нею повернуться. Енцикліка кінчиться вірою, що такий час постане.

— Надзвичайний додатковий бюджет Львова на 1927-28 рік викладений до публічного перегляду в канцелярії П. відділу магістрату (II поверх, 62 двері на право) протягом 7 днів, а саме від 14. січня до 20. січня н. р. в годинах урядування. Інтересовані платники мають право порадити бюджет та внести до його зміни і зазначення протягом сіл-звичайних 7-ми днів, тобто до 27. січня 1928.

— Судовий рекорд. Перед карним судом у Верані різно рік тягнеться процес проти славних опублікацій Барматів, російських емігрантів, що своїми грішми та хитрощами зуміли здобути вплив серед членів уряду і влади міліції. Не було ще процесу, який забрав би судові стільки часу. 8 роки минуло від його початку. Від першої розправи було до нині 157 розправ — разом 785 годин. Через суд пересунулося 800 свідків і 50 тисяч. Ведуть справу: два головні судді в двох помічниках і шістьма додатковими силами. 15 обвинувачених має 17 адвокатів. Акти до справи мають до 1020 томів! Парла бібліотека! Акт обвинувачення має всього 618 сторінок друку, протоколи із розправ 2500! Коштів процесу досі чверть мільйона зол. мар. Існують, що процес протягнеться ще дві три місяці.

— Чудасі. Голова їм, моряцької статі в Остзе видав наказ офіцерам мари-гарми, що їх знамен не варто носити під стрижки. Кому як кому, але "морський військовик" коротко волосся повинно бути дуже витівне! — Майже одночасно відомо до такого самого погляду про шкідливість модної жіночої підстрижки у Лондоні оди... фризер. Лондонська преса передрукує таке його оголошення на дверях своїх робітні: "Модний мого порезання волосся на мене зачепив мій фризерський салон для дам, тому, що це не згоджується з наукою си-

Письма і я не можу брати на свою со-вієть далі виконувати моєї професії. Прому моїх клієнтів дуже мені вибачити, коли я цим рішенням зробив їм неприємність". Ш. амотивні переслідування" та-кі: фризер наложив до релігійної секти, яка вважає безбоджним, коли жінка хоче стати подібною до муштини і тому сказав приношту, що більше не принажить своєї руки до такого злочину як стрижання жіночої голови „на коротко“.

— Астрономічна сензація. Остання наукова сензація, що приходить із Льон-дону може поважно зажуриати всіх, яким лежить на серці життя нашої планети. Два англі астрономи обчислили із най-більшою точністю, що земля починає-ся крутити шораз повільніше і що прийдє день, коли вона зовсім зупиниться. Від 1870 р. вона стала повільніше на пів хви-лини на добу. Що це означає? Те, що на-ша доба, 24 години, є довше як 24 годи-ни наших батьків. 30 секунд невеличкий час для людини, але для людства вели-канський розмір! За 150.000 літ дух 30 секунд асть зовсім 24 години і земля стане неперорнушою. Таким робом мрії про вічний вік землі зникають! Ми вже знаємо як довго існуватиме наша зем-ля куля і за який час мусить вона довер-шити все те, що задумали люди. Чим кутше будуть крутитися люди і чим дов-шим буде їх день, тим коротшим буде хід тої, що своїм рухом усе оживляє і дає почин усьому життю! Розанток усього ананазий із рухом довкола себе планети. П неперорнушість — смерть усьому. 150.000 літ має всього перед собою лю-дина, щоб придумати спосіб, чи нема змоги вводити в рух землю власною си-лою!

— Архитвори і долари. В одній приватній хаті в Лондоні відкрили невідомий портрет Рубенка та образ Ван Дай-ка, а в іншій Корджія. Два образи про-дали американцям. Якщо померші вели-кі мистці не залишили по собі в Європі ще 100.000 невідомих образів то дотепе-рішні їх твори хутко зникнуть у країні долара!

## КОРОЛЬ ПАНЧІХ

Жов'яв'яна і. — Сензаційні цінні!

— Злочин і поліса обезпечення. Нью-Йорк цікавиться живо добою пари засу-дженої на смерть: пані Снідер і її злоб-ка Грей, що спільно задушили мужа Ал-берта Снідера, видавши газети. Вони по-винні були змерти вже вчора. Тимчасом одне товариство обезпечень ввело в суд скаргу, з доказами, що поліса покійного Снідера, який вкесував свою жінку на випадок своєї смерті на 50.000 дол. — фальшива. Для такого процесу необх-ідна як свідок пані Снідер. Тому сподію-ся, що її кара смерті буде відкладена. Одначасно її адвокат обіцяє розяснити на суді деякі невідомі подробиці, які ма-ють, каже він, кинути на процес нове світ-ло. Не є виключено, що все це хитра гра товариства обезпечень.

— Літературний нуток. Берлінська "а-кадемія поетів" (письменників) матиме 30 членів. Дотеперішніх доповнить те-такі письменники: Теодор Дайхлер, Ал-фред Деблін, Леонгард Франк, Альфред Момберт, Фріп Унру. — Останніми тиж-нями почала французько-англійська пре-са війну на тему англійської театраль-ної цензури, яка на протязі недовгого ча-су заборонила виставу трох французь-ких пєс у Лондоні. При перших дво-х, франц. преса обмежилась злобними за-мітками; при третьому вийшла буря. Жертовою цензури впаз передовий дра-матург нової школи Ленорман. Його пєс "Самум" (заборонена) вийшла кілька літ у державній париській театрі "Одеон", де головну ролю створив геніальний ак-тор і режисер Жеміс. З нагоди такої за-борони почула англійська суспільність багато неприємних слів: що вона не більш моральна від французької, що французька ніколи не дозволила би на-таку грубу сензацію як невідомий виступ-и в одній лондонській театрі спеціо-лизованого державного патя як актора-ка-та і що англійська суспільність у театрі лишилась далеко позаду тої літератури, яку читає в хаті. Відомо, що пєси Шопа дуже пинило перебували собі шлях на лондонській сцені. Все ця дискусія за-кінчилась таким вислідком: найшлях-у Лондоні трупа акторів, які дал протесту проти цензури дали виставу пєси Ленормана за запрошеннями для вибраних гостей. Театр виконавця представ-ники літератури, мистецтва і найкращі їх оборонці. Паризький триумф!

— Світлова ескадри. Англія буде ви-значальний воздушний корабель, що бу-де найбільшим з усіх дотеперішніх; ко-

шта 450.000 фунт.; мета — комунікація з Канадою і Америкою в 48 годинах. — Мадридський парламент затвердив нову статтю кодексу: комуністичні виступи шкідливі для держави не підпадають під категорію політичних злочинів. — През. Масарик жертвував 100.000 кор. на союз між письменниками у Празі. — Із Сан Дієго (Каліфорнія) вибереться в квіт-ні американка Евеліна Розенкранц літа-ком через Нью-Йорк до Риму на новім а-параті. — У стейті Іліное, копальні У-етсфранкфорт, землі заснула 95 робіт-ників. — Америк. посол Вайнтон вініс у парламент просят, щоб до Спол. Дер-жав заборонити візду чужинним робітни-кам на 6 літ. — Два бувш. англ. офіци-ри Неваль і Вінцент почали літаком по-дорож довкола світа: через Францію, Італію, Грецію, Індію, Сінгапур, Китай і Росію. — У Мароко потайна фабрика фальшивого алькоголю затроїла смер-тально кількадесят туземців. — Гераль-дична римська палата затвердила но-вий герб Риму: крім грецького хреста і традиційних букв "SPQR" додали ви-а-ку літорських різок. — Помер бувш. британський посол у Відні Ферфакс Кар-трайт. — У Нью-Йорку переїхав на вулиці-дичину 14-літній шофер, син англійсь-кого амбасадора: випадок дав привід до ін-тервенції в парламенті, що провадити ав-том можуть аж 18-літні!

Памятайте, що всі ці збірники на нагроб-ни на могилі і. Франка треба посилати до Центробанку, Львів, Ринок ч. 10. І. пов. на щадничу киньничу ч. 7910.

## † Посмертні згадки.

Іван Дольницький, виступав австрій-ський військовий старший завізатель, по-мер у Відні 4. січня 1928 в 71 році життя. Похорони відбулися 6. січня ц. р. Покій-ний укінчив філософічні студії у Відні, де брав чинну участь у нашій студент-ській житті і був якийсь час головою ві-денської „Січі“. Вступивши як військовий урядовець до австрійської армії, перебу-вав 12 літ в Боснії, де між кбальнією у-країнців полишив по собі якнайкращі спо-мини. Світова війна захопила його на становищі завізателя військових магази-нів у Перемислі, звідки з тисячами подо-нених військових дістався в полон до Пе-ровська. Вернувшись в р. 1920 до Відня, не довго тішився домашнім щастям. Неба-ком померла його подруга Емілія з Чач-ковських і він остався сам, займаючись вихованням свого єдиного сина, Богдана, слухача техніки, котрого тепер осиротив. — Пером нехай йому буде земля на чу-жоні!

## ОПОВІСТКИ.

Перядок богослужень на празник Богоявлення в храмі св. Спаса у Львові 1928. В середу 3. (18.) січня Навечере Богоявлення (п'ят) в 8 год. рано Цігські часи: в 930 год. Літургія св. Василія з чернею, по Літургію Богосвяття (коло 1:30). В четвер 6. (19.) січня: Бого-явлення: в 515 рано (посеребрі з Псе-ночним: в 615 рано Утреня; в 6, 7, 1730 рано читані Св. Божі — в 830 рано: Архирейська св. Літургія (без проповіді), по заамвонній молитві (по 5:30) торжественний похід на Ринок для Богосвятчення; по повороті з Бого-святчення послідня читана Св. Божя. — В 4 год. попол. Вечеря. — Службу Богу відслужить і Йорданське освячення води довершити сам Впроев'яшений Митрополит. — На не церковно-народне Свято запрошується отсім всіх вірних го-рода Львова а наші 117. Товариства і Ін-ституції проситись отсім уклінно, щоб ораторствено явились же на богослу-ження у св. Спаса (в 83) год. рано. — У ая храму Преображення св. Спаса у Львові. — о. В. Д. Садовський наст. храма.

Загальні Збори філії Товариства „Охо-рони дітей і онук над молодіу“ в Дро-гобичі відбудуться в надалю 22. січня в год. 11. передполуднем в „Народнім Домі“. — Виділ. 1259 1-3

ПРОДАМ дво-поверхову ка-менину сез посе-рединки, вільне мешкання 3 ком-нат і кухня — відомість у сто-рожках, Богусла-вського 14. 1-3

## ДІМ ГАЙДАСЬКИХ КИЛИМІВ

Головний склад у Львові пл. св. Духа біля віденської каварни, не змінив свого льокалю і поручається даліше ласкавий клієнтелі.

## ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ.

ФОРТЕ: ЯН Штінгль, знаменитий тон і стан, до продана за 3100 зол. руж. Шимоновича ч. 5, власність. 1296

Ф РТЕНЯН добрий до науки продає за 1200 золотих. Глубока 14, Бачгород. Лише від 1—3 в полузі. 1285 1-2

МОЛОДА гасня (до 30 років) жінка, з значними грішми бажала спільником — гарної влади молодого освіченого фактич-но в цілком дохідному (єдиному україн-ському інтересі). Зголошення від „Спілки“ до адм. істрації. 1281 1-3

ПОШУКУЮ негайно доброго інстру-мента до 1, 14. гімназійних клас. — о. Юліян Фадієвич, Стріська нові коло Бібрки. 1255 2-3

ТЕНОГРАФА (істки) випанного не-гайно пошукуються. Ласкаві писемні зголошення до Адміністрації „Діла“. 1-2

ВІЖУТЕРІО, ЗОЛОТІ І СРІБНІ РИР-О. ВИ продає за готівку і на рати від десятиліт в півнім краю звісна фірма Іван Зельтенрайх, Львів, Марійська пл. 5. Купують брилянти, золото, срібло, плачу найвищі ціни. 3а) 52-7

## ОГОЛОШЕННЯ.

За оголошення Редакція не відповідає.

Спеціаліст недуг легнів, серця і жолудка

д-р Фелікс Ган

Львів, ГОРОДЕЦЬКА 46.

1058 Переселення Рентгенон 6-24

зол. 11 00 БУДИЛЬНИКІ зол. 11 00  
франц. закорд.  
з гарнитурами тільки у ф рні  
Б. ГРИНБЕРГ, вул. Сикстуська 4.

ЛІКЕРИ зробити дома ЛІКЕРИ  
може кожний  
у 70 різних смаках „STELLA“ в 10 різних смаках  
до набуття в аптечних складах.  
Головний В. Г. М. шинський в Львові, склад В. Г. М. шинський в Галичині.  
Для П. Г. кооператив і торговель відпо-відний опуст. 35-7

## ПРАВДИВІ ЧУДА

єких починають українські козаки з св. Гни на цій світ славним кіньми можна побачити ще тепер, але лише на

Козацькому Образі який видало тепер в-тво „Запоро-жець“ в Коломиї, вул. Міхевська ч. 51, величина 30 на 30 см. З огляду на те, що цей образ зро-джує серед своїх кельку любові і бальористі, а серед чужих пошану до всього, що є українське, повинен зм-найтишся кожен в кожній українській хаті, читальні, школі, канце-лярії, кооперативі і т. д. Ціна дуже низька, бо враз з опак-уванням і значальною поштовою оплатою виносить за штуку 1 зол. 80 сот. а з реко-мандованою 2 зол. 20 сот. Для заграми-пів долара, Співіть, бо засіє не вели-кий! За пєсляплатою не висилється.

## ВЕЛИКА ПОСЕЗОНОВА ПРОДАЖ

5000 м. фланелі гладкої і	за 1 м. зол. 1.50
десенної	1.40
5000 м. бархану	1.10
500 м. радіо бархану	1.20
2000 м. рунчиків	1.10
1000 шт. рунчиків відпасованих	1.25
3000 м. зефру жардара і закорд.	1 м. від 1.80
150 м. простирал відпас	1 шт. 5.25
2000 м. кретону на фланки	1 м. зол. 1.10
500 м. фланок	1.10
1500 м. обрусв	1.10
1500 м. білого полотна	1.10
500 туж. сереток	3 шт. 1.10
500 стирок відпас	1 шт. 3.10
50 туж. аустиню до носа	6 шт. 3.10
300 зам. пледів	1 шт. 6.50

Галицький Магазин Новостей

12.7 Львів, вул. Галицька 15.

Замовлення полаг. відворотом поштою.

Ширіть наш часопис!